

Psykiatri

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet

PRETEC-EPO-projektet

**Er du pårørende til en person med
depression, bipolar lidelse eller
skizofreni?**

**Vil du hjælpe til udvikling af ny og bedre
behandling for din slægtning?**

Deltagerinformation om deltagelse i et videnskabeligt forsøg

Kære potentielle deltager,

Med dette brev vil vi venligst spørge dig, om du vil deltage i et videnskabeligt forsøg på Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet.

Formålet er at undersøge, om kognitive færdigheder, såsom hukommelse, koncentration og planlægningsevne, kan forbedres hos personer, som tidligere har haft depression og mani (bipolar lidelse) eller tilbagevendende depression gennem behandling med **hormonet** erythropoietin (EPO).

Som førstegradsslægtning (voksnet barn, forælder eller søskende) har du mulighed for at deltage i denne undersøgelse. Dette vil hjælpe os med at finde ud af, om behandling med EPO forbedrer hukommelses- og koncentrationsevnen og hjernefunktionen. Dette er et vigtigt skridt på vejen til at udvikle nye og bedre behandlingsmuligheder for mennesker, der har hukommelses- og koncentrationsbesvær som følge af psykisk sygdom.

I den vedlagte deltagerinformation kan du læse mere om, hvad forsøget går ud på, hvad der vil ske med dig, og dine rettigheder, hvis du siger ja.

Med venlig hilsen

Jeff Zarp Petersen, psykolog, ph.d.-studerende.

Kamilla W. Miskowiak, professor, dr.med., D.Phil, cand.aut.psych.

Maj Vinberg, overlæge, forskningslektor, ph.d., dr.med

Lars Vedel Kessing, overlæge, professor, dr.med.

Forsøgets titel: Effekt af erythropoietin (EPO) på kognitiv funktion og frontallapsaktivitet hos patienter med bipolar lidelse eller tilbagevendende depression i remission og førstegradsslægtninge med kognitive vanskeligheder (PRETEC-EPO)

Vi vil spørge, om du vil deltage i et sundhedsvidenskabeligt forsøg, der udføres på Psykiatrisk Center København, Kompetencecenter for Affektive lidelser, Rigshospitalet, Region Hovedstadens Psykiatri. Vi kontakter dig enten efter tilsagn fra din pårørende, der er i behandling for bipolar lidelse, tilbagevendende depression eller skizofreni, eller fordi du har anmodet herom via vores rekrutteringsvideo eller en annonce i Magasinet Sundhed, Depressionsforeningens medlemsblad Balance, Landsforeningen SINDs medlemsblad SINDbladet eller på www.forsogsperson.dk eller www.psykiatri-regionh.dk/nead-group.

Før du beslutter, om du vil deltage i forsøget, skal du fuldt ud forstå, hvad forsøget går ud på, og hvorfor vi gennemfører forsøget. Vi vil derfor bede dig om at læse denne deltagerinformation grundigt. Hvis du finder informationerne vanskeligt tilgængelige, kan det være en fordel at lade en pårørende hjælpe dig med at tage stilling til din deltagelse. Hvis der er noget, du ikke forstår, eller hvis du ønsker yderligere information, er du også velkommen til at spørge os.

Du vil blive inviteret til en informationssamtale om forsøget, hvor denne deltagerinformation vil blive uddybet, og du kan stille eventuelle spørgsmål. Du er velkommen til at tage et familiemedlem, en ven eller en bekendt med til denne samtale efter behov.

Hvem henvender undersøgelsen sig til?

Denne undersøgelse henvender sig til personer, som har en forælder, søskende eller barn med tilbagevendende depression, bipolar lidelse eller skizofreni, og ønsker at hjælpe sin pårørende ved at bidrage til forskning i nye behandlingsmuligheder. Foreløbige undersøgelsesresultater tyder på, at behandling med hormonet EPO (erythropoietin) forbedrer hukommelsen, koncentrationsevnen og hjernefunktionen hos personer med psykiske lidelser, men også hos psykisk raske personer. Behandlingen er fundet at være mest gavnlig, hvis man i forvejen selv oplever lette kognitive udfordringer eller nedsat funktion i hverdagen, f.eks. hukommelses- eller koncentrationsbesvær og/eller besvær med planlægning i dagliglivet eller på arbejdet. Vi vil derfor gerne undersøge, hvordan du som førstegradsslægtning klarer dig på en række kognitive opgaver, inden du indgår i studiet.

Du kan deltage i undersøgelsen, hvis du er *førstegradsslægtning* (dvs. voksent barn eller søskende som er mindst 18 år eller forælder) til en person med bipolar lidelse, tilbagevendende depression (min. 2 behandlingskrævende depressioner) eller skizofreni, og du må ikke selv tidligere have haft eller aktuelt have en sværere psykisk sygdom.

Hvad er formålet med projektet?

Mange mennesker med depression, bipolar lidelse eller skizofreni – og nogle af deres førstegradsslægtninge bipolar lidelse- oplever at have hukommelses- og koncentrationsbesvær. Disse kognitive vanskeligheder kan bl.a. føre til, at man let mister overblikket og taber tråden, har svært ved at huske, hvad man har læst eller fået fortalt, ikke kan holde fokus på bestemte opgaver i længere tid eller har svært ved at planlægge og/eller færdiggøre arbejdsopgaver til tiden. Dette kan give udfordringer på arbejdet og socialt og bidrage til stress i hverdagen. Derfor vil nye behandlinger for hukommelses- og koncentrationsbesvær muligvis også kunne hjælpe med at forbedre arbejdsfunktionen og dagliglivet hos både mennesker med psykiske lidelser og deres førstegradsslægtninge.

Behandling med EPO har i tidligere undersøgelser vist mulig gavnlige effekt på hjernefunktionen og kognitive færdigheder såsom hukommelse og planlægningsevne hos patienter med depression og bipolar lidelse.

Formålet med dette projekt er derfor at undersøge, om vi kan genfinde en sådan gavnlige virkning af EPO på hukommelses- og koncentrationsevnen og undersøge det hjernemæssige grundlag for dette – dels hos personer med en psykisk lidelse og dels hos deres førstegradsslægtninge. Vi kan således kun konkludere, om behandlingen har en *generel* gavnlige virkning, hvis den *både* har effekt på kognition og hjernefunktionen hos begge grupper. Undersøgelsens resultater kan få afgørende betydning for den fremtidige behandling af hukommelses- og koncentrationsbesvær.

Inklusionskriterier

For at deltage i projektet skal du være mellem 18 og 65 år, have danskundskaber på modersmålsniveau og opleve minimum nogle lette kognitive udfordringer i hverdagen. Du skal være førstegradsslægtning til en person med nuværende eller tidligere bipolar lidelse tilbagevendende depression, bipolar lidelse eller skizofreni, men ikke selv at have (haft) nogen af disse psykiske lidelser. Disse ting klarlægges ved en inklusionssamtale inden din eventuelle deltagelse i projektet.

Udelukkelse fra og afbrydelse af forsøg

Du kan ikke deltage i tilfælde af:

- Diagnosticeret depression, bipolar lidelse, skizofreni eller skizoaffektiv sygdom
- Tidligere EPO-behandling
- Kendt allergi over for EPO
- Stof- og/eller alkoholmisbrug inden for de sidste 3 måneder
- Nyresygdom
- Hjertesygdom

- Tidligere eller aktuel kræftlidelse
- Diabetes
- Tidligere alvorligt hovedtraume
- Neurologisk lidelse
- Tidligere eller aktuel epilepsi hos dig selv eller et medlem af din førstegradsfamilie
- Graviditet eller amning
- Du er kvinde, der bruger p-piller eller anden hormonal kontraceptiva, og ikke ønsker at skifte til spiral eller brug af dobbeltbarriere antikonnptionsmetoder (dvs. kondom kombineret med pessar eller sæddræbende creme, beskrevet nedenfor)
- Overvægt (BMI>30) eller kropsvægt på <45 kg eller >95 kg
- Større kirurgisk behandling inden for 4 uger inden deltagelse i undersøgelsen
- ECT-behandling inden for de sidste 3 måneder
- Ordblindhed
- Rygning
- Aktuell sygdom, der af undersøgerne vurderes som værende af betydning for din deltagelse

Såfremt du lider af klaustrofobi eller har pacemaker eller metalimplantat i kroppen kan du ikke deltage i den del af undersøgelsen, hvor vi foretager MR-skanning af hjernen.

Vær opmærksom på, at du, såfremt du er seksuelt aktiv kvinde i den fertile alder, skal indvillige i at bruge spiral eller dobbelt-præventionsmetoder forstået som fx kondom kombineret med pessar eller sæddræbende creme for at kunne deltage i projektet. Såfremt du bruger p-piller, kan du derfor kun deltage, hvis du skifter til én af ovennævnte præventionsmetoder og fastholder dette under hele forsøgsperioden indtil 10 dage efter din sidste EPO- eller saltvandsindsprøjtning.

Hvis du får medicin i forbindelse med tidligere depression eller mani vil vi af videnskabelige årsager anmode om, at denne behandling så vidt muligt ikke ændres i løbet af deltagelsesprocessen (medmindre nødvendigt), og understrege at du ikke må tage jerntilskud under hele undersøgelsesperioden.

Projektet vil kunne blive afsluttet på et hvilket som helst tidspunkt i det tilfælde, at der skønnes at kunne foreligge en sikkerhedsrisiko, eller hvis myndighederne kræver det. Den enkelte deltager kan blive udelukket fra projektet, hvis det skønnes, at dette vil være bedst ud fra en klinisk vurdering. Forsøget afbrydes som helhed, hvis der skulle opstå en blodprop i livsvigtige organer (hjerne, lunger, hjerte) hos en hvilken som helst deltager i forsøget.

Plan for forsøget

I undersøgelsen skal gerne indgå 58 førstegradsslægtninge (forældre, voksne børn eller søskende) til personer med bipolar lidelse, tilbagevendende depression eller skizofreni. Som mulig forsøgsdeltager modtager du dette deltagerbrev med samtykkeerklæring, og du har til enhver tid mulighed for at stille spørgsmål til ph.d.-studerende, psykolog, Jeff Zarp Petersen, før du tager stilling til, om du vil deltage i undersøgelsen (se venligst kontaktinformationer i slutningen af dette brev).

Såfremt du ønsker at deltage, vil du blive bedt om at give et skriftligt, informeret samtykke, som på ethvert tidspunkt kan trækkes tilbage uden forklaring. Det er således frivilligt, om du vil deltage i undersøgelsen. Hvis du beslutter dig for at deltage i forsøget efter en indledende informationssamtale, vil vi bede dig om at underskrive samtykkeerklæringen efter denne samtales afslutning, inden en opfølgende inklusionssamtale. Der afholdes derfor først en informationssamtale, hvorefter vi indhenter dit samtykke til at deltage i undersøgelsen, og først herefter afholdes inklusionssamtalen. Husk, at du har ret til betænkningstid, før du beslutter, om du vil underskrive samtykkeerklæringen.

Hvis du er interesseret i at deltage, vil du derfor først blive indkaldt til en informationssamtale med psykolog, ph.d.-studerende Jeff Zarp Petersen eller psykolog, ph.d.-studerende Caroline Vintergaard Ott. Såfremt du fortsat ønsker at indgå i projektet efter denne informationssamtale, beder vi dig herefter underskrive samtykkeerklæringen, hvorefter vi aftaler et nyt tidspunkt for inklusionssamtalen på CADIC, Psykiatrisk Center København.

Ved inklusionssamtalen gennemgår vi forsøgets inklusions- og eksklusionskriterier, for at vurdere om du kan indgå i projektet. Ved denne samtale indhenter vi dit skriftlige, informerede samtykke. Inklusionssamtalen vil indebære en kort kognitiv screening (ca. 15 min. varighed), som består af opgaver om hukommelse, koncentration og opmærksomhed, idet deltagelse kræver tilstedeværelse af lette vanskeligheder på en række opgaver, der undersøger hukommelses- og koncentrationsevnen. For at blive inkluderet i undersøgelsen kræves der ydermere grundig lægeundersøgelse og blodprøvetagning for at udelukke, at du lider af legemlige sygdomme, som forhindrer dig i at indgå i projektet (se afsnittet *udelukkelse fra og afbrydelse af forsøget*). Hvis du efter inklusionssamtalen vurderes egnet til deltagelse og fortsat ønsker at være med, vil du indgå i undersøgelsen og tilfældigt modtage enten en ugentlig intravenøs indsprøjtning af EPO eller saltvandsopløsning over 12 uger. Hverken du eller vi ved, om du modtager EPO eller saltvand, da begge væsker er farveløse.

Såfremt du kan indgå i undersøgelsen, vil du blive indkaldt til en funktionel magnetisk resonans-hjerneskaning (fMRI)-skanning og en neuropsykologisk undersøgelse på Rigshospitalet, der varer ca. 3 timer, som en del af din forsøgsdeltagelse. Skanningen tager ca. 1 time, 15 min. og indebærer, at du udfører nogle simple neuropsykologiske opgaver, mens du ligger i skanneren. Denne skanningsprocedure gennemføres igen to uger efter behandlingsstart, hvor du også vil lave nogle neuropsykologiske opgaver, besvare spørgeskemaer og blive interviewet uden for skanneren. 1-3 dage efter MR-skanning vil du

få lavet den neuropsykologiske undersøgelse på Rigshospitalet. Denne undersøgelse består af en række psykologiske opgaver (om hukommelse og koncentration) á et par timers varighed, hvor du også vil blive interviewet om dit humør, og blive bedt om at udfylde en række spørgeskemaer om kognitive vanskeligheder, livskvalitet, og hvordan du fungerer arbejdsmæssigt og socialt. Efter 12 ugers behandling (i uge 13) mødes vi igen for at lave de samme ting som i begyndelsen af projektet blot uden at du bliver skannet. Denne procedure gentages igen 6 måneder efter behandlingsafslutning, hvorefter din deltagelse er fuldt afsluttet.

På de enkelte undersøgelsesdage frabedes du venligst at indtage koffein (kaffe, cola m.m.) inden din deltagelse.

Blodprøveovervågning

Du vil få taget en blodprøve om ugen gennem hele projektføreløbet samt én og tre uger efter du har fået den sidste behandling (uge 13 og 15) for at sikre, at dine blodtal ligger inden for normalområdet. Du vil desuden blive omhyggeligt fulgt af en læge og en forskningssygeplejerske, for at vi kan sikre os, at du har det godt og ikke oplever bivirkninger af EPO-behandlingen gennem hele forløbet. Det er vigtigt, at du *kun* fortæller lægen, som foretager de ugentlige undersøgelser, og *ikke* de andre forskningsmedarbejdere om eventuelle bivirkninger. Det skyldes, at undersøgelsen er "dobbelblindet", hvilket betyder, at både du og forskningsmedarbejderne (undtagen lægen) ikke må kunne gætte, om du modtager EPO- eller placebo-behandling af videnskabelige årsager.

Derudover ønsker vi tre gange samtidigt med de ugentlige blodprøver at undersøge EPOs virkning på niveauet af en række signalstoffer i blodet. Så tre gange i løbet af undersøgelsesperioden (i uge 1, uge 3 og uge 13 efter du er blevet inkluderet) vil vi bede dig om at møde op fastende og få taget ekstra blodprøver, hvorefter vi sørger for morgenmad til dig, inden vi fortsætter med de planlagte aktiviteter.

fMRI-skanning

Hjerneskanteren er en hvid, kasseformet maskine med en tunnel igennem midten, som er åben i begge ender. Du bliver lagt på en briks og køres ind i skanneren med hovedet, mens resten af kroppen vil forblive uden for tunnellen. Under skanningen vil du kunne høre nogle trommende og bippende lyde, hvorfor ørepropper og høreværn udleveres. Personalet vil kunne se og tale med dig under hele skanningen og vil udlevere en alarmknap, du har liggende på dit bryst under hele skanningen, og som du kan trykke på, hvis du på noget tidspunkt vil ud af skanneren.

Funktionel MR-skanning er en ikke-invasiv og helt ufarlig metode til at danne billeder af hjernen, og udgør ingen strålingsrisiko, men hvis du lider af klaustrofobi, vil du formentlig finde det ubehageligt at ligge stille i skanneren, og kan i så fald ikke deltage i undersøgelsen. Du vil modtage yderligere instruktioner om sikkerhedsprocedurer og forløbet, før hver skanning.

Medicinen, som du vil modtage

Erythropoietin (med præparatnavnet, *Eprex*) indgår i standardbehandlingen af patienter med blodmangel, hvor det typisk gives to-tre gange ugentligt over flere uger eller måneder for at øge mængden af røde blodlegemer. I denne undersøgelse vil halvdelen af deltagerne modtage en ugentlig intravenøs indsprøjtning (dvs. ind i en blodåre) af EPO (i en dosis på 40.000 internationale enheder) og den anden halvdel vil modtage saltvandsopløsning (placebobehandling) i 12 uger.

Når EPO bruges gentagne gange i længere perioder øges antallet af røde blodlegemer. Dette kan i sjældne tilfælde øge risikoen for forhøjet blodtryk og blodpropper. Deltagere i andre lignende EPO-undersøgelser har imidlertid ikke oplevet sådanne bivirkninger ved EPO-behandling, og i denne undersøgelse vil alle deltagere også blive omhyggeligt tilsat af en læge og en sygeplejerske og få taget ugentlige blodprøver af hensyn til deres sikkerhed under og efter behandlingen. Risikoen for disse bivirkninger anses derfor for at være minimale. Nogle deltagere har i tidligere undersøgelser fået foretaget enkelte åreladninger (blodudtømninger) pga. stigning i antallet af røde blodlegemer. Åreladning foregår ligesom en almindelig bloddonation helt ufarligt og er ikke forbundet med særligt ubehag.

En meget sjælden bivirkning af EPO-behandling er en autoimmun reaktion, pure red cell aphasia (PRCA), som medfører tab af røde blodlegemer. En sådan reaktion har kun været observeret i meget få tilfælde i forbindelse med indsprøjtning af EPO subkutan (dvs. under huden) (forekomsten er i dag blot 2-3 per 1.000.000 efter procedurene blev ændret gennem en række tiltag tilbage i 2003). Der er ingen rapporterede tilfælde af denne reaktion med intravenøs indsprøjtning af EPO. Da vi i denne undersøgelse giver intravenøs indsprøjtning og *ikke* subkutan indsprøjtning af EPO, anses risikoen for denne bivirkning derfor som ekstremt lav.

Nytte ved forsøget - hvad får du ud af at deltage?

Som pårørende har du i dette forskningsprojekt mulighed for at bidrage til udvikling af bedre behandlingsmuligheder for din pårørende med enten depression, bipolar lidelse eller skizofreni. Hukommelses- og koncentrationsbesvær er hos disse mennesker forbundet med en ringere prognose, nedsat arbejdsevne, øget sygefravær og ringe livskvalitet. Kognition er derfor et vigtigt behandlingsmål i fremtiden for at forebygge tilbagefald og fremme arbejdsfunktionen og livskvaliteten. EPO er en lovende mulig behandling. Imidlertid mangler vi mere viden om, hvordan EPO-behandling virker på hjernefunktionen hos både mennesker med psykiske lidelser og deres førstegradsslægtninge.

Har man en førstegradsslægtning med tilbagevendende depression, bipolar lidelse, eller skizofreni, og oplever man også selv at have problemer med hukommelsen og koncentrationen, at tabe tråden og miste overblikket og/eller at være stresset kan det skyldes kognitive vanskeligheder. Hvis man har kognitive vanskeligheder vil virkningsfuld behandling af kognitive funktioner kunne gøre det nemmere at fungere på arbejdet og/eller studierne, hvilket igen kan mindske stress og risiko for psykisk lidelse. Ved at deltage i

undersøgelsen vil man således kunne bidrage ikke kun til bedre behandlingsmuligheder for mennesker med psykisk lidelse, men også til udvikling af muligt *forebyggende* behandling for familiært disponerede personer.

Som deltager i undersøgelsen har du 50% chance for at modtage EPO-behandling og 50% chance for saltvandsbehandling (placebo). Hvorvidt du ender i den ene eller anden gruppe er tilfældigt. Som deltager vil du generelt drage fordel af at blive fulgt af en psykolog, en læge og en forskningssygeplejerske gennem hele undersøgelsen.

Idet projektet også inkluderer personer med aktuell eller tidligere bipolar lidelse eller tilbagevendende depression vil deltagere i denne gruppe øge vores viden om de biologiske aspekter af disse affektive sygdomme, hvilket kan bidrage til den fremtidige udvikling af behandling af kognitive vanskeligheder.

Hvis undersøgelsen viser gavnlige effekt af EPO-behandling på kognitive funktioner, vil EPO kunne blive et reelt behandlingstilbud for patienter med bipolar lidelse og tilbagevendende depression samtidigt med, at du i så fald, som deltager i den aktive behandlingsgruppe, sandsynligvis vil opleve forbedring af dine kognitive færdigheder. En sådan bedring af f.eks. hukommelses- og koncentrationsevnen kan hos førstegradsslægtninge også føre til reduceret stress, øget livskvalitet og produktivitet i hverdagen, ligesom det er tilfældet for personer med depression, bipolar lidelse eller skizofreni. Såfremt vi finder en gavnlige effekt af EPO på hjernens aktivitet hos både patienter og deres slægtninge, og at dette hænger sammen med forbedring i kognitive færdigheder, vil det desuden give os større forståelse af, hvordan EPOs effekt på hukommelses- og koncentrationsevnen påvirker den menneskelige hjerne. Dette vil udvide forskningsområdet ved at bidrage til udvikling af et værktøj til at screene og udvælge nye behandlinger mod kognitive vanskeligheder ved flere psykiatriske sygdomme såsom bipolar lidelse, depression, demens og skizofreni.

Som forsøgsdeltager vil du ydermere modtage vederlag for tabt arbejdsfortjeneste á 10 timer (100 kr./t) samt transportgodtgørelse (ved offentlig transport) i forbindelse med deltagelse i undersøgelsen. Tabt arbejdsfortjeneste kompenseres i det øjeblik, du afgiver informeret samtykke, svarende til kompensation for neuropsykologisk undersøgelse (2½-3 timer) og MR-skanning (1.5 time) i uge 1. Det vil sige du får kompensation for MR-skanninger og neuropsykologisk opgaveløsning, når du skal tage fri fra arbejde for at deltage. Den tabte arbejdsfortjeneste udbetales forholdsomt, hvis du træder ud af projektet før tid.

Biologisk materiale

Vi opretter en ny forskningsbiobank til opbevaring af biologisk materiale, da vi ønsker at tage blodprøver gennem undersøgelsen. De udtagne blodprøver vil med din tilladelse blive opbevaret i denne forskningsbiobank sammen med materiale fra et andet igangværende projekt, *Bipolar Illness Onset* (BIO)-studiet, som er godkendt af Videnskabetisk Komite (H-7-2014-007) og Region Hovedstadens datagodkendelse (RHP-2015-023). Vi udtager biologisk materiale i form af blodprøverne til at overvåge dine blodtal samt måle signalstofferne i dit blod og foretage genotypebestemmelse. Vi vil højst udtage 100 ml. per

gang du får taget disse blodprøver (tre gange i alt). Der er ingen risici forbundet med udtagningen, andet end at der kan være begrænset smerte ved indstikket og for nogle ubehag ved at få taget blodprøver.

Blodprøverne vil blive opbevaret i en forskningsbiobank på Neuropsykiatrisk Laboratorium på Rigshospitalet. Forskningsbiobanken ophører, når projektet afsluttes, forventeligt i år 2021, hvorefter evt. overskydende materiale fra blodprøverne videregives til BIO-studiets biobank og opbevares indtil år 2028, hvorefter det videregives til Cimbi Biobanken under Neurobiologisk Forskningsenhed på Rigshospitalet med din tilladelse. Formålet med dette er, at vi kan sammenholde dine blodprøvedata med andre forskningsprojekters data, hvorved vi kan kortlægge mønstre og finde sammenhænge mellem blodets indhold af en række signalstoffer og disses sammenhænge med andre mål. Hvis vi anvender dit blod til evt. nye forskningsprojekter vil disse projekter blive forelagt og godkendt af VEK.

De anonymiserede data vi indhenter i forbindelse med din udførelse af neuropsykologiske opgaver, udfyldte spørgeskemaer og resultater fra interviews vil løbende blive overført til opbevaring i Neurobiologisk Forskningsenheds samlede forskningsdatabase: CIMBI databasen (j.nr.: 2012-58-0004, lokalt nr.: 30-0291). Du kan til enhver tid få dit materiale destrueret, hvis du efterfølgende måtte ønske det.

Bivirkninger, risici, komplikationer og ulemper

	Hyppe/ikke alvorlige	Sjældne/alvorlige
Bivirkninger	• Forbigående influenzalignende symptomer • Kvalme • Udslæt ved indsprøjtningstedet • Mild hovedpine (forsvinder inden for få timer)	• Autoimmun reaktion: <i>pure red cell aphasia</i> (2-3/100.000 patient-år)
Risici	• Indtagelse af jerntilskud* under studiet kan medføre uheldsmæssig: • Stigning i antallet af røde blodlegemer	• Forhøjet blodtryk • Blodprop

* Alle forsøgsdeltagere gives derfor umiddelbart forbud mod indtagelse af jerntilskud under studiet

For nogle kan det, at få foretaget en MR-skanning og få taget blodprøver, være forbundet med ubehag, men begge procedurer er ganske ufarlige.

Denne undersøgelse har kun et forskningsmæssigt sigte og kan derfor ikke bruges til at vurdere din helbredtstilstand. Såfremt du måtte mene, at du måske kunne have en hjernesygdom, skal du derfor henvende dig til egen læge i stedet. Hvis vi tilfældigt i arbejdet med dine hjernesknings-billeder opdager væsentlige helbredsoplysninger, herunder tegn på sygdom eller svulster, vil vi orientere dig herom, og foranledige relevant videre undersøgelse og eventuel behandling. Såfremt du *ikke* ønsker at blive informeret om eventuelle uventede fund, der kommer frem ved gennemsyn af hjernesknings-billederne,

bedes du sætte kryds i feltet, hvor du frabeder dig denne information, i samtykkeerklæringen.

Der kan være risici ved forsøget, som vi endnu ikke kender. Vi beder dig derfor om at fortælle, hvis du oplever problemer med dit helbred, mens forsøget står på, men minder om, at du kun fortæller lægen og ikke de øvrige forskningsmedarbejdere om eventuelle bivirkninger af videnskabelige årsager. Hvis vi opdager bivirkninger, som vi ikke allerede har fortalt dig om, vil du naturligvis blive orienteret med det samme, og du vil skulle tage stilling til, om du ønsker at fortsætte i forsøget.

Andre behandlingsmuligheder

Der er på nuværende tidspunkt ingen behandling med effekt på hukommelses- og koncentrationsbesvær.

Oplysninger om økonomiske forhold

Undersøgelsen udgår fra Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, og initiativtager til projektet er professor, Kamilla W. Miskowiak i samarbejde med professor Lars Vedel Kessing. Projektet har modtaget fuld økonomisk støtte fra Lundbeckfonden på 10 mio. DKK, som er indbetalt på en forskningskonto ved Psykiatrisk Center København. Lundbeckfonden har ikke været involveret i formålet med designet af projektet.

Kvalitetskontrol og monitorering

Samtykkeerklæringen omfatter adgang til videregivelse og behandling af nødvendige oplysninger om forsøgspersoners helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, der har betydning for forsøget, som led i sponsors og monitors kvalitetskontrol og monitorering.

Indhentning af oplysninger og adgang til forsøgsresultater

Vi vil indhente alle relevante oplysninger under inklusionssamtalen, såfremt du til denne samtale afgiver informeret samtykke til deltagelse. Disse informationer vil som al anden data blive brugt fuldt anonymiseret til de statistiske analyser, når undersøgelsen er afsluttet. Vi oplyser samtidigt om, at vi gennem samtykkeerklæringen også beder dig om at samtykke til, at vi får adgang til videregivelse og behandling af nødvendige oplysninger om dine helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger som led i relevante myndigheders lovlige kontrol med undersøgelsen. Ved at samtykke giver du dermed tilladelse til, at Lægemiddelstyrelsen og projektets sponsor (professor Lars Vedel Kessing) og monitor (GCP-enheden) har direkte adgang til at få videregivet personoplysninger med henblik på kontrol og inspektion af sikkerhed og korrekthed af data. De fortrolige oplysninger, der fremkommer i forbindelse med forsøget, er omfattet af tavshedspligt.

Efter forsøgets afslutning vil al den anonymiserede data blive analyseret og offentliggjort i videnskabelige tidsskrifter. Resultaterne fra undersøgelsen vil blive offentliggjort i videnskabelige, internationale tidsskrifter samt fremlagt ved konferencer og i medierne. Ved undersøgelsens afslutning vil alle oplysninger, som vil kunne identificere de personer, der har deltaget i projektet, blive slettet. Undersøgelsen anses for afsluttet, når al nødvendig data er indsamlet og gjort op i 2031 (inkl. 10 års arkivering).

Vi håber, at du med denne information har fået tilstrækkeligt indblik i, hvad det vil sige at deltage i forsøget, og at du føler dig rustet til at tage beslutningen om din eventuelle deltagelse. Vi beder dig også om at læse de vedlagte materialer om forsøgspersoners rettigheder ved deltagelse i sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter, *"Forsøgspersonens rettigheder i et sundhedsvidenskabeligt forskningsprojekt"* og *"Før du beslutter dig"*.

Hvis du vil vide mere om forsøget, er du meget velkommen til at kontakte os (se kontaktdetaljer nedenfor).

Med venlig hilsen

Jeff Zarp Petersen

Psykolog, ph.d.-studerende
Region Hovedstadens Psykiatri
Psykiatrisk Center København
Rigshospitalet, afsnit 6233
Edel Saantes Allé 10
2100 København Ø
Email:
jeff.zarp.petersen@regionh.dk
Tlf.: 2194 7368

Kamilla W. Miskowiak

Professor, dr.med., D.Phil,
cand.aut.psych.
Region Hovedstadens Psykiatri
Psykiatrisk Center København
Rigshospitalet, afsnit 6233
Edel Saantes Allé 10
2100 København Ø
Email:
kamilla.miskowiak@regionh.dk
Tlf.: 3864 7087

Lars Vedel Kessing

Professor, overlæge, dr.med.
lars.vedel.kessing@regionh.dk

Maj Vinberg

Overlæge, forskningslektor, ph.d.,
dr.med.
maj.vinberg@regionh.dk